

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

jaar	bijlagenr.	categorie/agendanr.
2003	133	A 3

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad der gemeente Emmen, gehouden op donderdag 4 september 2003 te 19.30 uur in het raadhuis te Emmen

Voorzitter: de heer C. Bijl, burgemeester
Plaatsvervangend voorzitter: de heer H.A.A. Lange
Secretaris: de heer J.A. Hekman, griffier.

Aanwezig bij de aanvang 31 leden, te weten de heren G. Boels, J.D. Dokter, J. Dijkgraaf, H.J. Eising en F. Ensink, mevrouw P.A. de Graaff, de heren A. Haak, G.J. Horstman, W.W.W. Halm, J.C.F.M. van Hees, L.D.S. Hoekstra en A. van Hoffen, mevrouw T. Houwing-Haisma, de heren H. Huttinga, H.A.A. Lange, G.J. Mans, A.G. Menzen, A. Meijering, L.T. Pekelsma en T.D. Reitsma, mevrouw S. Rougoor-Mahalbasic, de heren H.C. Scheltens, A.W.J. Schoo en G.J. Stoffers, mevrouw M.H. Thalens-Kolker, de heer J.H. Thole, mevrouw G. van der Veen-Weggemans, de heer R. Vos, mevrouw F.I. van Wieren-Bolt, de heren J.H. de Wildt, B.D. Wilms en J.H. Wittendorp, alsmede mevrouw J. Zinnemers-Warmolts.

Afwezig 6 leden, te weten de heren B.R. Arends, H. Leutscher, R.R. Ripassa, J.H. van Rossem en A.J. Sleeking, alsmede mevrouw M.G. van Vliet.

Tevens aanwezig zijn de wethouders H. Brummel, T. Eerenstein, G. Evenhuis, J. Holman, J. Hoogland-Foppen, H. Klaver en J. Kuper, alsmede de heer A.J. Mewe, gemeentesecretaris

A1. Opening en vaststelling agenda.

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen, evenals de luisteraars naar Radio/TV Emmen, van harte welkom.

Er zijn berichten van verhindering van mevrouw Van Vliet en de heren Arends, Leutscher, Ripassa, Van Rossem en Sleeking. Hij wenst degenen die wegens ziekte verhinderd zijn mede namens de raad beterschap en spreekt de hoop uit hen hier weer spoedig terug te zien. Het is verheugend dat de heer Sleeking inmiddels uit het ziekenhuis is.

Voorts deelt spreker mede dat er na afloop van deze vergadering nog een besloten vergadering zal plaatsvinden. Die kan heel kort zijn, want die betreft alleen het vaststellen van het verslag van een vorige besloten vergadering. Dat is de enige reden waarom zonder meer een besloten vergadering mag worden belegd, zoals met elkaar is afgesproken.

Spreker moet verder bekennen dat hij zijn mobiele telefoon aan heeft staan. Hij is de enige in deze zaal die dat mag! De reden is dat hij deze week als collegelid piketdienst heeft. In het college is afgesproken dat elk collegelid eens per acht weken piket heeft en dus bereikbaar moet zijn.

Ten slotte vermeldt hij dat de vergadering vanaf agendapunt B1 zal worden voorgezeten door vice-voorzitter Lange.

Desgevraagd stelt de raad de opgestelde agenda vast.

A2. Vragenhalfuur.

Fietspad tussen Laan van de Bork en Dingspellaan

De heer Schoo zegt dat Emmen met de uitvoering van iets soms wat traag is, maar nu heel snel is. Naar aanleiding van opmerkingen van mensen en krantenartikelen wil hij de wethouder vragen wat de aanleg van genoemd fietspad kost en of er met de aannemer kan worden afgesproken dat dit fietspad na 15 oktober kan worden aangelegd, nadat bekend is hoe de kamer voor bezwaar en beroep heeft gereageerd op de bezwaren.

Wethouder Eerenstein kan de heer Schoo zeggen dat weleens vaker snel wordt gewerkt! In dit geval is het trouwens niet zo snel gegaan. In 1999 zijn voor dit fietspad reeds de eerste stappen genomen. Alle data hoeven niet te worden genoemd, want de raad is bij een en ander zelf betrokken geweest. In het kader van het fietspadenplan heeft de raad op 22 mei 2003 € 184.000,- beschikbaar gesteld voor de fietsverbinding Laan van de Bork-Dingspellaan. Toen er bezwaren kwamen tegen de kredietverlening is in twee sessies gepoogd tot een compromis te komen met de mensen die in een te laat stadium hebben gereageerd. Alle procedures zijn correct afgehandeld en vervolgens is de aanleg, waarvoor de aanbesteding al had plaatsgevonden, nog uitgesteld met 30 dagen om de bewoners nog de gelegen-

heid te geven over het fietspad te discussiëren. Het college is voornemens het fietspad nu te laten aanleggen, doch op 14 oktober zal er nog een hoorzitting zijn.

De heer Schoo is blijkbaar gebeld door diverse mensen die bezwaar hebben en heeft gereageerd op krantenartikelen. Spreker kan van zijn kant zeggen dat er ook heel veel mensen zijn die vóór de aanleg van dit fietspad zijn. Recent heeft hij nog een brief mogen ontvangen van de overlegpartner Emmerschans, waarin de aanleg van dit fietspad van harte wordt toegejuicht. Hij weet ook zeker dat mensen op een heleboel plaatsen in de gemeente zouden juichen als zij een fietspad zouden krijgen.

Het college is niet voornemens nog tot verder uitstel over te gaan. Zou men dat toch willen, dan zou men een kort geding moeten aanspannen.

Voor aanstaande maandag staan de brieven van de familie Remmerswaal op de agenda. Tevens zal dan een rapportage, waar de griffie om heeft gevraagd, beschikbaar zijn.

De heer Schoo merkt, met dank voor het antwoord, op dat men volgens hem niet zozeer tegen het fietspad is als wel tegen de breedte ervan. Hij hoopt dat het niet nodig zal zijn daarover te procederen, maar feit is dat een groot aantal bewoners hiermee moeite hebben. Hij dacht dat de zaak zou zijn op te lossen, maar nu hij van de wethouder heeft begrepen dat het fietspad aangelegd gaat worden, zou hij niet weten hoe dit nog is tegen te houden.

Alcides

De heer Dijkgraaf zegt dat hem verhalen te ore zijn gekomen waarin ongerustheid is uitgesproken in verband met de contractvorming met Alcides. Hij wil weten wat de stand van zaken op dit moment is.

Wethouder Holman kan melden dat er zich op het laatste moment toch nog positieve ontwikkelingen hebben voorgedaan met betrekking tot de entiteit van Alcides Emmen. Vanmorgen zijn de statuten van de nieuwe entiteit ontvangen en deze zullen nu nog worden gekeken. In principe zou morgen de ondertekening plaatsvinden, doch het college heeft besloten daarmee even te wachten tot een juridische check op de statuten is uitgevoerd. Het is immers niet verstandig daarnaar niet goed te kijken alvorens tot ondertekening over te gaan. Dinsdag aanstaande neemt het college een definitief besluit.

In elk geval zal het, in afwijking van wat hier met elkaar is besproken, geen stichtingsvorm worden maar een B.V. Op zich is het college daar niet ongelukkig mee, omdat een B.V. de eigendomspositie beter scheidt dan een stichting. Het college heeft hiermee dus geen enkele moeite, en spreker neemt aan dat dit ook voor de raad geldt. Hij gaat ervan uit dat, als er uit de check geen onvolkomenheden blijken, het contract de volgende week, waarschijnlijk dinsdagmiddag of woensdagmorgen, zal worden gesloten. Dit uitstel heeft geen consequenties voor het personeel, zo is afgesproken met Alcides.

De heer Van Hees begrijpt uit de woorden van de wethouder dat het college een B.V. méér ziet zitten dan een stichting. Hij kan op dit moment niet beoordelen waarom dat precies is, maar onverlet blijft dat hier een aantal malen is gesproken over een heel duidelijke scheiding en over een stichtingsvorm. Als het college nu de kant op wil van een B.V., meent spreker dat het

college de commissie c.q. de raad even op de hoogte moet stellen van de ins en outs, respectievelijk van positieve en eventueel negatieve consequenties voordat tot ondertekening wordt overgegaan. misschien overdrijft hij en hij wil ook niet dwarsliggen, maar hij wilde deze kanttekening toch plaatsen.

De heer Dijkgraaf heeft gevraagd naar de stand van zaken en heeft daarop nu een antwoord gekregen. Op andere zaken komt hij later wel terug.

Wethouder Holman zegt dat het niet zo is dat het college een B.V. méér ziet zitten dan een stichting. Door Alcides zelf is gekozen voor een B.V. Gezien de voordelen van een B.V. ten opzichte van een stichting, heeft het college er geen moeite mee. Het is in elk geval correct dat hier gemeld wordt dat er thans een voorstel van Alcides ligt om over te gaan tot een Emmense B.V.

Het vragenhalfuur wordt hierna gesloten.

De voorzitter constateert dat de vragenstellers vanaf hun plaats hebben gesproken, terwijl eerder is afgesproken dat zeker de eerste bijdragen vanachter het spreekgestoelte worden geleverd. Hij had zich dat eerder moeten realiseren, maar het is bij dezen nog eens onder de aandacht gebracht.

Zoals aangekondigd neemt de vice-voorzitter thans de leiding van de vergadering over.

B1. Vaststelling concernjaarverslag 2002 (inclusief advies van de commissie Rekenkamer).

De vice-voorzitter geeft allereerst het woord aan de voorzitter van de commissie Rekenkamer voor het geven van een toelichting.

De heer Meijering kan zijn toelichting kort houden, gelet op de zitting van de Rekenkamer op 26 juni waarvoor de gehele raad was uitgenodigd en waarvan het verslag aan elk raadslid is toegezonden. In die vergadering is het college bevraagd op de punten die de Rekenkamer naar voren heeft gebracht. Hij wil het college bedanken voor het beantwoorden van de vragen op 26 juni en waar nodig voor de daarna schriftelijk gegeven antwoorden.

De heer Van Hoffen wil allereerst waardering uitspreken aan het adres van de Rekenkamer. Zij heeft onder hoge tijdsdruk de jaarrekening bestudeerd en deze met het college en de accountant behandeld. Dat roept meteen de vraag op of het college wil werken aan het vroegtijdig inzetten van het proces tot afsluiting van de jaarrekening, desnoods met betrouwbare schattingen voor de laatste maand van het jaar, zoals is gesuggereerd tijdens de op 26 juni gehouden vergadering van de Rekenkamer, die spreker helaas niet kon bijwonen. Het is bovendien de vraag of de Rekenkamer het volgend jaar de jaarrekening moet behandelen. Het is namelijk zo dat de accountant in het dualistisch stelsel er vooral ook is om de controlerende rol van de raad te versterken. De raad zal dan ook meer betrokken moeten worden bij de hele planning- en controlcyclus, van begroting tot jaarrekening. De ChristenUnie-fractie is van mening dat daaraan het komende jaar nadrukkelijk inhoud moet worden gegeven. Het maakt niet uit of dit gebeurt door een in het accountantsrapport gesugge-

reerd audit committee of door een workshop risicometing (WRM), zoals de accountant voor staat die bij agendapunt B3 aan de orde komt. Het belangrijkste is dat de raad het gehele proces moet kunnen volgen, waarbij ook moet kunnen worden getoetst of de begroting, de bestuurs- en managementrapportages, de perspectiefnota enzovoort voldoende afgestemd zijn op de beleidsnota's. De Rekenkamer kan zich dan beperken tot specifieke onderwerpen, in opdracht van de raad. In de vanmiddag gegeven voorlichting over de rekenkamerfunctie is dit punt eveneens aan de orde geweest. Wat sprekers fractie betreft zou die kant uit moeten worden gestuurd.

De fractie zal zich inhoudelijk beperken, want vindt dat hier het werk van de Rekenkamer niet dunnetjes hoeft te worden overgedaan. De Rekenkamer heeft een aantal aanbevelingen gedaan, en het is nu aan de raad deze aanbevelingen politiek handen en voeten te geven. Dat zal dan op z'n minst in het besluit tot uitdrukking moeten komen. Nu wordt in punt 3 van het ontwerpbesluit gesteld: "kennis te nemen van de reactie van het college op de bevindingen en aanbevelingen van de Rekenkamer, zoals verwoord in de brief van 27 augustus 2003." Dat doet te kort aan de politieke inkleuring in het dualistisch stelsel. Verleden jaar is door de PvdA-fractie een motie ingediend, die later is omgewerkt tot een amendement, met als besluit de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen en tussentijds de voortgang te rapporteren bij de Beraps en bij de rekening 2002 verantwoording af te leggen. De fractie van de ChristenUnie stelt voor eenzelfde formulering onder punt 3 van het onderhavige ontwerpbesluit op te nemen. Zij heeft hiervoor een amendement opgesteld, dat bij dezen wordt ingediend. De fractie is er zich van bewust dat de PvdA-fractie zal komen met een motie waarin nog veel meer wordt gesteld, maar gezien het feit dat verleden jaar de motie is omgevormd tot een amendement, vindt sprekers fractie dat nu een soortgelijk amendement aan de orde moet komen. Daarnaast verdient en krijgt de in te dienen motie haar steun. Op de punten die in het besluit van het vorig jaar zijn genoemd heeft de raad trouwens geen specifieke verantwoording ontvangen, of het betreft punten die nu weer door de Rekenkamer zijn genoemd. De fractie vraagt zich dan ook af of het college horende doof is.

Vervolgens enkele opmerkingen over de aanbevelingen.

Terecht merkt de Rekenkamer op dat het resultaat zeer mager is te noemen. Op pagina 38 van het Jaarverslag zet het college zelf een reëel beeld neer van de nettoresultaten. De normale exploitatie blijkt uit te komen op € 1,3 miljoen negatief. Gelukkig waren er flinke meevallers, zij het incidenteel, zoals de € 4,1 miljoen extra uit het gemeentefonds en de € 2,7 miljoen onderuitputting. Daarmee konden tegenvallers worden afgedekt. Maar al met al lukt het dus nog steeds niet begroting en rekening dicht bij elkaar te brengen. Met name de op pagina 35 genoemde personele kosten laten forse overschrijdingen zien. Ook het bedrag van € 2 miljoen niet-gerealiseerde ombuigingen draagt bij aan een onbeheersbaar beeld. Dit alles gezien in het licht van de tanende economie en een tanende geldstroom vanuit het gemeentefonds, stelt het college voor de opdracht de ombuigingen onverkort te realiseren en een stringenter begrotingsdiscipline in acht te nemen. Aan die begrotingsdiscipline ontbreekt het nog te veel, gezien de grote afwijkingen bij diverse diensten. Ook ontbreekt nog steeds een heldere analyse van het resultaat op het niveau van de kostenplaatsen.

Bij het grondbedrijf nemen de risico's toe. De grondvoorraad is afgezet tegen de huidige conjunctuur wel érg groot. Het is de

vraag of de nadruk die wordt gelegd op de relatie tussen de omvang van de grondvoorraad, de beleidsnota GSB en de Strategienota wel terecht is. Juist omdat deze nota's een hoog ambitieniveau hebben zal men alert moeten zijn op conjuncturele gevoeligheid bij de uitvoering. Dat betekent: op tijd, elk jaar, ijken en de bakens verzetten als dat moet, dus wanneer de omgevingsfactoren veranderen. Hier lijkt voorlopig een pas op de plaats het enig juiste antwoord. Naarmate de uitgifte van grond langer duurt wordt de exploitatie bemoeilijkt. Grote dwarsligger is dan ook de € 10 miljoen voor Delftlanden, waar nog steeds de eerste schop de grond niet in kan.

De ondertitel van de jaarstukken, overigens in voortreffelijke uitvoering, is: 'Dubbel Spoor'. Die titel zou doen vermoeden dat het allemaal sneller gaat, maar afgaande op de kerngegevens op de pagina's 10 en 11 heeft men te maken met een stoptrein. Het aantal inwoners stopt al enkele jaren bij 108.204, en het aantal woningen bij 47.000. Wanneer komt de gemeente weer in de sneltrein? Dat bereikt men niet alleen met het schrijven van goede nota's.

Het college schrijft op pagina 2 van het raadsvoorstel: "In 2002 is de ontwikkeling van de werkelijke lasten en baten via Maraps/Beraps op de voet gevolgd en konden bij afwijkingen tijdig maatregelen worden genomen." Dat staat haaks op hetgeen de Rekenkamer op pagina 2 onder het kopje 'managementletters' schrijft. Daar wordt gewezen op de lakse reactie van de directie van de diensten op de managementletter van de accountant: daar zat vijftien maanden tussen. Graag een reactie van het college.

Het door de ChristenUnie-fractie ingediende amendement luidt als volgt:

Het voorstel en het besluit van raadsvoorstel B1 onder punt 3 aldus te formuleren:

"de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen en tussentijds de voortgang te rapporteren bij de Beraps en bij de rekening 2003 verantwoording af te leggen."

Mevrouw Houwing-Haisma constateert dat het financieel jaarverslag duidelijk laat zien wat iedereen hier al wel weet: het financiële toekomstperspectief van de gemeente Emmen is op z'n zachtst gezegd zorgelijk. De bevindingen en de aanbevelingen van de commissie Rekenkamer laten daarover geen misverstand bestaan. De VVD-fractie is de Rekenkamer zeer erkentelijk voor het vele werk dat deze heeft gedaan ten behoeve van de raad. De bevindingen en de aanbevelingen van de Rekenkamer kan de fractie volledig onderschrijven.

De tijd waarin de zorgen alleen maar worden uitgesproken is voorbij, er zal naar moeten worden gehandeld. Dat is dan ook de reden waarom de fractie de motie zal ondersteunen die door de PvdA-fractie zal worden ingediend. Ten aanzien van het amendement van de fractie van de ChristenUnie moet even worden bekeken of dit niet dubbelop is, maar in principe is er dezerzijds geen bezwaar tegen ook dat te steunen.

Voor het overige kan de VVD-fractie akkoord gaan met het voorstel dat thans voor ligt.

De heer Ensink wil eerst de leden van de commissie Rekenkamer dankzeggen voor hun inzet voor en bijdrage aan het onderzoek en de beoordeling van de jaarverantwoording over het jaar 2002. De CDA-fractie heeft kennisgenomen van de aanbevelin-

gen van de Rekenkamer en de reactie van het college daarop. Gezien het feit dat de raad nog maar kortgeleden de Kadernota voor het jaar 2004 heeft besproken, is het onvermijdelijk dat er in deze behandeling enige herhalingen vóórkomen. Voor sprekers fractie is er in elk geval een aantal belangrijke thema's.

De fractie heeft met enige verontrusting kennisgenomen van de opvatting van de commissie Rekenkamer over de administratieve organisatie. Met name de verbetering van de analyses, de beschrijving van de administratieve organisatie en de versterking van toetsbare, interne controleactiviteiten zijn volgens de Rekenkamer vrijwel geheel gestagneerd. Verder constateert de Rekenkamer dat er nagenoeg geen verbetering valt te constateren ten aanzien van een uniforme gedragslijn waar het gaat om boekingen en verslaglegging betreffende kostenplaatsen. Beide onderwerpen zijn naar de mening van de CDA-fractie essentieel voor een goede financiële administratie. Het college geeft aan genoemde thema's te willen meenemen in het verbeteringstraject periodieke bestuursrapportages en het organisatieontwikkelingstraject. De fractie verzoekt het college dringend dit met ingang van het boekjaar 2003 op orde te brengen. Bij de behandeling van de jaarrekening 2001 is dit ook al aan de orde geweest, en het college heeft toen toegezegd dit zo spoedig mogelijk te zullen verbeteren.

Bij de behandeling van de Kadernota heeft de fractie reeds aangegeven van mening te zijn dat er per kwartaal een goede, actuele bestuursrapportage moet komen, waarin ook de stand van zaken betreffende vacatures en eventueel de vervulling daarvan vermeld wordt.

Vervolgens een opmerking over de VAR. De fractie krijgt weleens de indruk dat de VAR haast een bron van onuitputtelijkheid is. Het lijkt wel het oliekruikje van de weduwe van Sarevat! De CDA-fractie stelt voor de raad via de commissie bestuur en middelen maandelijks te informeren omtrent de stand van de VAR. Daarop graag een reactie van het college.

Tot slot nog een opmerking over ICT, een jaarlijks terugkerend onderwerp, al zijn er reeds de nodige verbeteringen aangebracht; in de brief van het college van 27 augustus worden deze uitvoerig beschreven. Bij de behandeling van de Kadernota heeft de fractie hiervoor uitgebreid aandacht gevraagd, en ook bij de komende behandeling van de begroting zal zij dat doen.

Het amendement van de fractie van de ChristenUnie zal de CDA-fractie steunen, alsook de motie die zal worden ingediend door de PvdA-fractie. Voor het overige stemt de fractie in met het voorstel.

De heer Meijering spreekt nu namens de fractie van Onafhankelijk Nieuw Emmen.

De vorige sprekers hebben het al gezegd: de aanbevelingen die door de Rekenkamer zijn gedaan, zijn in het verleden weliswaar door het college overgenomen, maar het ontbreekt nogal eens aan uitvoering. Ook nu laat het voorstel te wensen over wat het overnemen van de aanbevelingen betreft. De ONE-fractie steunt de door de PvdA-fractie in te dienen motie dan ook van harte.

De vice-voorzitter ziet langzamerhand met smart uit naar die motie, want verkeert wat dit betreft nog steeds in het ongewisse.

De heer Meijering vervolgt dat in het Jaarverslag 2002 voor de overschrijding van de apparaatskosten € 1,7 miljoen wordt vermeld. In de bestuursrapportage van 3 juli is gewag gemaakt van

opnieuw een forse overschrijding. De vraag aan het college is wat het denkt daaraan te gaan doen.

De heer De Wildt begrijpt dat hij de spanning wat de motie betreft moet breken, maar wil toch maar met zijn betoog beginnen.

De raad controleert het bestuur van het college op doeltreffendheid, het gevoerde beleid, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de bestede middelen. Het college legt verantwoording af via bestuursrapportages en de jaarrekening. Thans ligt de jaarverantwoording 2002 voor. De raad controleert op hoofdlijnen, op basis van vooraf gestelde kaders. Belangrijke hulptroepen voor de raad zijn de Rekenkamer en de accountant. Bij dezen wil de PvdA-fractie de accountant en de Rekenkamer bedanken voor het werk dat zij voor de raad hebben verricht.

Bij de behandeling van de jaarrekening 2001 is een amendement van de PvdA-fractie raadsbreed aangenomen. Kort samengevat hield dit in: de aanbevelingen van de Rekenkamer voor 2002 in hun geheel overnemen. Daarnaast werd het college verzocht bij de behandeling van de jaarrekening 2002 hierover verantwoording af te leggen: een kaderstellend besluit dat de raad op 12 september 2002 heeft genomen. In de jaarverantwoording over 2002 ontbreekt een dergelijke verantwoording vrijwel volledig. Wat betekent dit? Was het amendement niet duidelijk genoeg? Waren de genoemde kaders te vaag? Is de uitvoering wel ter hand genomen? Of is de uitvoering wellicht ergens blijven steken? Doordenkend komen er andere, minder leuke gedachten op, zoals: is hier sprake van onzorgvuldigheid, slordigheid of van het niet serieus nemen van de raad? Spreker zou dit rijtje in toenemende zwaarte kunnen aanvullen, maar vreest dan woorden te gebruiken die geschrapt moeten worden. Ook de andere negatieve kwalificaties neemt hij terug. Hij kan zich niet voorstellen dat die tussen de raad en het college zouden spelen.

Echter, ook de Rekenkamer legt herhaaldelijk de vinger op dezelfde zere plek. Vanaf 2000 zijn er bij de jaarverantwoordingen vrijwel elk jaar toezeggingen gedaan. Vaak verdwijnen de toezeggingen van het college in aanbevelingen en in verbeter- en ontwikkelingstrajecten. Op die manier zijn ze niet meer traceerbaar, tot een volgende jaarrekening, en dan nog wordt geen verantwoording afgelegd. Moet zo worden doorgegaan met een jaarlijkse rituele dans, of nemen college en raad elkaar serieus, en daarmee ook de burgers? Ook dit jaar antwoordt het college in veel vage termen, zoals: we nemen het mee! Laten college en raad duidelijke afspraken maken waarin onderwerp, actie en tijd worden genoemd! Aan het einde van dit betoog zal spreker hierover een motie indienen.

Vervolgens nog een aantal praktische vragen en opmerkingen over de verschillende voorgelegde stukken.

Er is veel informatie, mooi uitgevoerd en wellicht voor veel mensen ook veel leesplezier, maar de PvdA-fractie vraagt zich wel af of op een eenvoudiger en snellere manier inzicht kan worden verkregen in doelstellingen en in datgene wat te dien aanzien daadwerkelijk is bereikt.

In het financiële resultaat van 2002 is sprake van onderuitputting, meeropbrengsten gemeentefonds en niet-gerealiseerde ombuigingen. Het lijkt alsof het gaat om beheersing, maar de fractie heeft het gevoel dat er meer sprake is van geluk. Zij vraagt zich af of, gezien het aantal overschrijdingen, het gerechtvaardigd is te stellen dat de begroting als beheersingsinstrument wordt gebruikt. Of is de begrotingsbehandeling een jaarlijks ritueel? Een volgende vraag die bij de fractie opkomt, is: wie voelt zich eigen-

lijk verantwoordelijk voor deze beheersing? De accountant merkt op dat dezelfde posten de afgelopen jaren steeds weer een forse afwijking laten zien. Een analyse van die afwijking, waar door zowel de accountant als de Rekenkamer veelvuldig om is gevraagd, ontbreekt nog steeds.

Een andere opmerking heeft te maken met de werkgelegenheid. Het college zal begrijpen dat voor de PvdA-fractie inkomensbeleid en werkgelegenheid belangrijke zaken zijn. Uit de jaarrekening komt een negatief beeld naar voren ten aanzien van de zogenoemde uitstroom. Telkens zijn de begrote aantallen niet gehaald, wat teleurstellend is. In de beantwoording lijkt het erop dat het CWI tekortschiet. Is dat juist? Is het wellicht aannemelijk dat tegenover de geringere prestaties die geleverd zijn ook lagere lasten staan? De fractie denkt hierbij met name aan personeelslasten.

In het Sociaal Jaarverslag wordt het cafetariamodel genoemd. Dat model leidt tot een hogere verkoop en tot minder inkoop van uren. De indruk is dat er inmiddels, behalve calculerende burgers, ook calculerende ambtenaren zijn ontstaan, iets waar op zich niets mis mee is. Is er een relatie tussen hogere verkoop en minder inkoop? Is er een relatie met werkdruk? Heeft het iets te maken met extra inzet van personeel? En is weleens gezocht naar een mogelijk verband? Op pagina 19 van het Sociaal Jaarverslag staat een overzicht van het aantal verkochte en ingekochte uren, alsmede de besteding van de uren. Daarin is het verschil waarover spreker het zojuist had 15.000 uren.

Het personeel van de gemeente is in 2002 wederom toegenomen. Niet duidelijk is welke taken er zijn bijgekomen waarvoor extra personeel is aangetrokken. Zijn er wellicht ook taken afgestoten? Een onderbouwing van de uitbreiding van het personeel ontbreekt volgens de fractie volkomen. Een vergelijking met andere gemeenten en met het landelijk gemiddelde betreffende toename van personeel is op zich wel interessant, maar zegt niets. Het gaat om de vraag welke taken de gemeente wél en níét wil verrichten en hoe zij haar personeel het beste kan inzetten.

De aangekondigde motie van de PvdA-fractie wordt bij dezen ingediend en luidt als volgt:

De raad der gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 4 september 2003,

gehoord de beraadslaging inzake de jaarrekening 2002;

constaterende:

- **dat de raad de aanbevelingen zoals door de Rekenkamer gedaan over de jaarrekening 2001 onverkort heeft overgenomen;**
- **dat aan een raadsbreed ondersteund amendement, waarin het college werd verzocht over de uitvoering hiervan alsmede over de uitvoering van de aanbeveling van de Rekenkamer over 2000 verantwoording af te leggen bij de jaarrekening 2002, geen adequate uitvoering is gegeven;**
- **dat de aanbevelingen terzake de jaarrekening 2002 op onderdelen overeenkomen met die in de jaarrekening 2001;**

van mening zijnde:

dat de aanbevelingen zoals over de jaarrekening 2001

gedaan reeds grotendeels gerealiseerd hadden kunnen worden en hierover verantwoording had moeten zijn afgelegd;

besluit:

- 1. de aanbevelingen van de Rekenkamer over de jaarrekening 2002 geheel over te nemen;**
- 2. het college te verzoeken:**
 - a. de uitvoering hiervan, alsmede de uitvoering van de aanbevelingen van de Rekenkamer over 2001 en 2000, in een actieplan uit te werken;**
 - b. dit actieplan uiterlijk op 1 december 2003 aan de raad aan te bieden;**
 - c. dit actieplan zo op te stellen dat de aanbevelingen uiterlijk 1 juli 2004 kunnen zijn uitgevoerd;**
 - d. bij de behandeling van de jaarrekening 2003 over de uitvoering hiervan te rapporteren aan de gemeenteraad,**

en gaat over tot de orde van de dag.

De vice-voorzitter constateert dat het amendement van de ChristenUnie-fractie volledig in de motie van de PvdA-fractie op gaat en dat deze motie met tijdslimieten komt.

De heer Van Hoffen wil even attenderen op de discussie die verleden jaar is gevoerd over de motie van de PvdA-fractie. Die kon procedureel niet aan de orde komen en moest worden omgezet in een amendement. Vandaar dat de ChristenUnie-fractie nu een amendement op tafel heeft gelegd, om te voorkomen dat opnieuw moet worden besloten een motie om te zetten in een amendement. Spreker vindt persoonlijk dat een motie wél kan.

De vice-voorzitter verneemt van de griffier dat het technisch handiger is het door het college voorgestelde besluit te amendementen. Hoe dit ook zij, vastgesteld kan worden dat het amendement en de motie met elkaar sporen.

De heer Van Hees spreekt mede namens de fractie van Groen-Links.

De raad heeft de verantwoording over 2002 mogen ontvangen, met als 'nieuwkomer' het Burgerjaarverslag. Misschien heeft spreker het verkeerd begrepen dat ook daarover vanavond iets zou kunnen worden gezegd, maar doet dat toch maar.

De vice-voorzitter zegt dat dit nog aan de orde komt. In het presidium is wel afgesproken dat het volgend jaar de jaarrekening en het Burgerjaarverslag gelijktijdig zullen worden behandeld.

De heer Van Hees wil bij dezen namens de D66-fractie toch alvast waardering uitspreken voor het Burgerjaarverslag dat nu is uitgebracht en voor hetgeen daarover in de *Zuidoosthoek* heeft gestaan. Op basis daarvan hebben de mensen kennis kunnen nemen van de belangrijkste punten en het belang van dit document. Dit is wat de fractie betreft inzichtelijk. Natuurlijk is alles voor verbetering vatbaar, doch dat moet dan maar worden aangegeven. Nu in elk geval complimenten.

Helaas moet worden geconstateerd dat een aantal aanbevelingen een herhaling van zetten is, aangezien deze ook in voorgaande jaren zijn gedaan. Dit is niet acceptabel. De D66-fractie heeft zich

in het verleden meermaals kritisch uitgelaten over de haars inziens onacceptabele bedragen die zijn ingeboekt aan onderuitputting. Het is een structurele post die de jaarrekening altijd een forse duw geeft naar een voordelig saldo. Daardoor ontstaat er geen reëel beeld van de feitelijke situatie. Afspraken en voorstellen worden niet op tijd uitgevoerd terwijl dat wél had moeten. Zo verlies je als lokale overheid snel het vertrouwen van de burgers. Snel vertrouwen kan worden gewonnen door gewoon uit te voeren wat je afgesproken hebt.

Wat ligt er nu ten grondslag aan die onderuitputting? Wist de fractie dat maar! Betekent die dat men gewoon doet waar men zin in heeft, dingen die moeten níét doen en dingen die niet mogen wél doen? Waar blijft de aansturing? De controlerende taak van de raad is een krachtig instrument om een en ander tegen het licht te houden. Er moet in het duale systeem en tevens kijkend naar de rol van de accountant eens worden gekeken naar de tolerantiegrens ten aanzien van het fenomeen 'onderuitputting'. Wat nu gebeurt is te vrijblijvend en zonder consequenties.

Een van de constatering van de accountant is dat er te grote verschillen zitten tussen de begroting en de rekening, en ook dit niet voor de eerste keer. Te krap begroot, te royaal uitgegeven? Rechmatig, doelmatig? Ook dit aspect vindt de fractie teleurstellend. Het is noodzakelijk een en ander verder te ontwikkelen. Een tekortkoming is voorts het ontbreken van een gemeentebreed informatiebeleid (inrichting en de organisatieafstemming). Doelloos surfen: als de basisuitgangspunten ontbreken, ontstaat er chaos op dit terrein. In de beantwoording is te lezen dat er voortgang gemaakt gaat worden, maar daarmee is de gemeente er nog niet.

De aanbevelingen van de Rekenkamer en de accountant ondersteunt de D66-fractie van harte, maar het is eigenlijk triest dat dit moet worden gezegd. Het college heeft goede voornemens: het ligt in de bedoeling, het zal in overweging nemen, het heeft kennisgenomen van ... Daarbij kan het echter niet blijven. De raad dient zichzelf serieus te nemen, en op de automatische piloot van de Rekenkamer rusten heeft niet de voorkeur van de fractie. Dit is niet bedoeld als diskwalificatie van de Rekenkamer, integendeel. De raad dient te controleren of daadwerkelijk alles goed wordt uitgevoerd en dat ook het gewenste resultaat wordt bereikt. De strekking van het amendement van de PvdA-fractie bij de behandeling van de jaarrekening 2001 heeft níét het beoogde resultaat gehad. Dat kan de raad zichzelf aanrekenen. Nu is de raad middels de motie van genoemde fractie weer aan een nieuwe aanscherping toe om een en ander goed op de rails te krijgen.

Wat het Sociaal Jaarverslag betreft: het is te hopen dat alle veranderingstrajecten niet alleen leiden tot kwaliteitsverbetering, maar ook tot efficiencylagen. Er wordt kwistig gesproken over integrale aansturing van mensen en middelen, maar laat men dat dan ook dóén. Het is een lastige materie, maar het moet naar de mening van sprekers fractie beter. Ook hier geldt dat de raad diens verantwoordelijkheid moet nemen.

Leeftijdsbewust personeelsbeleid: het is belangrijk beleid op te zetten om senioren langer met plezier en gemotiveerd aan het werk te houden.

Over formatie-uitbreiding is door de D66-fractie en andere fracties al het nodige gezegd bij de behandeling van de Kadernota. Bij de behandeling van de begroting 2004 zal hierop worden teruggekomen.

Spreker sluit aan bij de woorden van de heer Ensink over de VAR.

In het verleden is daarop regelmatig een beroep gedaan. Ook de D66-fractie vindt het wenselijk dat bij de achterliggende informatie over komende voorstellen waarbij de VAR als dekkingsbron wordt aangegeven wordt vermeld wat de stand van zaken van de VAR op dat moment is. Telkens wanneer hieromtrent een besluit moet worden genomen ontbreekt het zicht daarop, maar het is wenselijk te kunnen afwegen of al dan niet een beroep op de VAR kan worden gedaan.

De goede verstaander zal hebben begrepen dat sprekers fractie van harte achter de PvdA-motie staat. En wat het amendement van de fractie van de ChristenUnie betreft: die mag afzonderlijk aan de orde komen, maar spreker denkt dat motie en amendement in elkaar te schuiven zijn.

De vice-voorzitter verduidelijkt ten behoeve van de luisteraars dat de VAR staat voor: vrij aanwendbare reserve.

De heer Halm deelt mede dat de fractie van Burgerbelangen Gemeente Emmen de voorgelegde stukken uitgebreid heeft bekeken. Door de accountant is de jaarrekening 2002 gecontroleerd en is aangegeven dat deze jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de gemeente. Ook de Rekenkamer heeft haar licht over de cijfers laten schijnen, met enkele in de ogen van de BGE-fractie goede aanbevelingen, waarop zo dadelijk wordt teruggekomen.

Uit de cijfers blijkt een positief saldo van € 2,8 miljoen. In het boekwerk met de jaarrekening 2002 wordt op pagina 157 gesteld dat er nog € 221.244,- aan hondenbelasting is ontvangen. Is die inmiddels afgeschaffd?

Op pagina 39 worden lagere verstrekkingen voorzieningen gehandicapten genoemd van € 493.000,-. Is dit het gevolg van een strenger beleid ten aanzien van verstrekkingen?

Op pagina 48 vermeldt het college een bedrag van € 48.000,- voor het inhuren van hoogwaardige adviseurs ten behoeve van majeure projecten, oftewel grote projecten. Welke grote projecten worden hier bedoeld?

Op pagina 73 wordt een bedrag van € 40.400,- genoemd voor beleidsadvies BVO Emmen en grotestedenbeleid. Waarom staan beide zaken onder één noemer, welk bedrag is bedoeld voor de BVO en waarom wordt dit niet doorberekend aan de BVO?

Op pagina 81 staat aan hogere lasten en schoolzwemmen een bedrag van € 45.000,- vermeld. Wat is dit? Spreker meent dat er niet meer aan schoolzwemmen wordt gedaan.

Verder wordt op pagina 81 een bedrag van € 119.000,- genoemd voor extra uitgaven aan schade. Waarom is dit bedrag opgenomen? Is dit niet ergens te verhalen?

Op pagina 98 wordt in het onderdeel 'sport' gesteld dat een onderzoek naar legionella in kleedaccommodaties van buitensporten nog moet worden uitgevoerd. Geldt dit ook voor de openluchtzwembaden?

Op pagina 109 staat een reservering voor tekorten van EMCO: € 1,2 miljoen. Dit klopt volgens sprekers fractie niet, want dit is meer dan het dubbele van het bedrag dat bij de Kadernota is genoemd.

Verder kan de BGE-fractie zich aansluiten bij de bevindingen van de Rekenkamer ten aanzien van het aanscherpen van de toleranties. Er wordt nu uitgegaan van 1%, wat neerkomt op € 2,6 miljoen. Het zou een beter en nauwkeuriger beeld geven als dit percentage naar 0,5 gaat.

Ook wat het grondbedrijf betreft kan de fractie zich vinden in de

aanbeveling van de Rekenkamer. Het is prima dat dit eens goed bekeken wordt, want er is erg veel geld mee gemoeid. Het zou beter zijn het voordelig saldo van € 2,8 miljoen niet toe te kennen aan de VAR, maar te reserveren voor de tekorten die nog niet in de jaarrekening zijn meegenomen. Verder steunt de fractie de motie van de PvdA-fractie.

De heer Schoo vermeldt dat de DOP-fractie de jaarrekening grondig heeft bekeken en de Rekenkamer en de accountant dankt voor de aanbevelingen, hoewel het triest is dat deze moesten worden gedaan.

Aan de hand van de jaarrekening valt te concluderen dat er beter moet worden begroot en dat daarbij beter moet worden aangesloten. Er moet méér controle komen, méér gericht op de processen, de burgemeester en wethouders moeten beter managen, sneller werken en vooral toezien op de uitvoering van de aan de gemeente gelieerde instellingen, zoals de bibliotheek, Alcides en EMCO. Deze instellingen dient ook te worden gewezen op hun verantwoordelijkheid in financiële zin en op het afleggen van verantwoording, opdat het niet meer voor komt dat nog over 2000 of 2001 moet worden gesproken.

De DOP-fractie is voorstandster van een onafhankelijke Rekenkamer en zal dan ook voorstellen in die richting steunen.

Verder vindt dat er een plattere organisatie met kortere lijnen in dit huis moet komen en dat raadsbesluiten daadwerkelijk dienen te worden uitgevoerd. De fractie wil graag een maandelijks aan de raad te verstrekken uitvoeringslijst die aangeeft welke de stand van zaken is.

Wat het eigen grondbezit in de gemeente betreft: dat mag wel iets minder.

De PvdA-motie en het ChristenUnie-amendement kan de fractie volledig steunen.

Wethouder Kuper heeft een aantal kritische kanttekeningen gehoord. Daarop ingaande zal hij proberen zijn beeld te geven van de situatie.

Iedereen zal onderkennen dat Emmen te maken heeft met een financiële situatie die niet rooskleurig is. Ook is bekend dat de gemeente structureel met tekorten te maken heeft als uit het resultaat over 2002 de incidentele lasten en baten worden gehaald. Feit is ook dat er sprake is van meer incidentele tekorten dan van incidentele meevallers.

Opmerkingen over onzorgvuldigheid en slordigheid zijn hard, maar spreker realiseert zich terdege dat, als er toezeggingen gedaan zijn en gevraagd is inzicht te geven in de follow up van de gedane aanbevelingen, het college die ook in een actieplan moet uitzetten. Hij ondersteunt dan ook vanzelfsprekend het voorstel om op die manier met de aanbevelingen om te gaan en daarover aan de raad te rapporteren.

Op de opmerking dat er een lange tijd verstrijkt eer aan de raad wordt gerapporteerd wil hij een kleine nuance aanbrengen. Als er aanbevelingen komen, worden zij in de organisatie opgepakt, maar doordat de teruggaapportage inderdaad aan de late kant is lijkt het alsof er in de tussentijd niet is gebeurd.

Een belangrijke vraag betreft de VAR. Bij de bespreking van de jaarrekening is een overzicht verstrekt van de verschillende claims op de VAR, een flink aantal. Terecht wordt periodiek inzicht gewenst in de stand van de VAR en hetgeen eruit wordt gehaald ter financiering van bepaalde zaken. Het is geen enkel probleem aan dit verzoek tegemoet te komen.

De heer Van Hees vraagt of dit hetgeen is wat de heer Ensink bedoelde.

De heer Ensink antwoordt dat dit exact de bedoeling is: een maandelijks rapportage in de commissie bestuur en middelen.

De heer Van Hees had het iets anders geïnterpreteerd: op het moment dat een voorstel wordt voorgelegd waarin voor de dekking een beroep op de VAR wordt gedaan wordt inzicht verschaft in de stand van zaken. Het kan best zijn dat er drie of vier maanden geen beroep op de VAR wordt gedaan, zodat dan ook niet hoeft te worden gerapporteerd.

De heer Ensink merkt op dat het gaat om een netto-VAR en een bruto-VAR. Hij is het echter wel met de heer Van Hees eens dat er niet hoeft te worden gerapporteerd als er geen mutaties zijn. Het gaat er de CDA-fractie om dat er in elk geval veel regelmatig inzicht wordt gegeven.

De heer Van Hees stelt vast dat hij en de heer Ensink elkaar dan hebben gevonden.

De vice-voorzitter constateert dat bedoeld wordt: zodra er in de VAR iets verandert krijgt de raad inzicht.

Wethouder Kuper wil vervolgens stilstaan bij de regelmatig terugkerende opmerking over de informatievoorziening. Hij beluistert tussen de regels door de woorden 'frequentie' en 'tijdigheid'. Ook is de vraag gesteld of het college het volgend jaar al in staat zal zijn per kwartaal een goede bestuursrapportage af te leveren. Te zeggen is dat daar een traject voor loopt. Hij vindt het nu te ver gaan uit te spreken dat het per 1 januari 2004 zover zal zijn dat per kwartaal de juiste informatie zal worden verstrekt. Wat mee speelt is dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de informatie die het college voor de besturing van de organisatie nodig heeft en de informatie die het de raad in het duale stelsel, gebaseerd op de programmabegroting en de doelstellingen die daarin geformuleerd staan, die ook zo SMART mogelijk moeten zijn, beschikbaar dient te stellen. Spreker realiseert zich terdege dat de informatievoorziening kan en moet worden verbeterd. Aan de andere kant weet hij ook dat dit proces tijd nodig heeft omdat men vanuit de oude situatie te maken krijgt met de programmabegroting en de daaraan gerelateerde informatievoorziening. De gemaakte opmerking is evenwel terecht. Hoe sneller het college in staat is te voorzien in managementinformatie, hoe beter het is. Het zal er dichter op gaan zitten. Als de Berap over de eerste vier maanden van het jaar eerst omstreeks de zomervakantie komt, is het inderdaad al vrij laat om nog bij te sturen.

De toonzetting van de bijdragen was scherp. Spreker vindt dit begrijpelijk en snapt de achtergrond ook, maar wil anderzijds ook wijzen op een opmerking die tijdens de sessie van de Rekenkamer door de externe accountant is gemaakt, namelijk dat de informatievoorziening wel degelijk een stukje verbeterd is. De feitelijke situatie kan wel worden gerapporteerd, maar het is nog veel belangrijker een schatting te maken voor de rest van het jaar. Zoals gezegd, zitten daarin verbeteringen zitten, maar tegelijkertijd moet worden erkend dat het nog lang geen 100% is.

De heer Van Hoffen noemde onder andere de betrokkenheid van de raad bij de planning- en controlcyclus. Geconstateerd kan worden dat eenieder nèt dezelfde cursus heeft doorlopen en dat

de heer Van Hoffen en spreker dezelfde vergadering hebben bijgewoond met de externe accountant. Deze gaf mogelijkheden aan om als raad veel nadrukkelijker te worden betrokken bij planning en control teneinde vroegtijdig te kunnen signaleren op welke risico's deze gemeente bestuurd moet worden. Daaraan zal aandacht worden besteed wanneer de selectie van de externe accountant is geschied. Het is in elk geval heel belangrijk dat de raad in dit kader diens verantwoordelijkheid kan invullen en kan aangeven welke aspecten goed in kaart moeten worden gebracht.

Het is een terechte constatering dat er het afgelopen jaar te weinig is gebeurd aan de administratieve organisatie en zeker aan de beschrijving van de processen; dat kan eenvoudig niet worden ontkend. Wel wil spreker wijzen op de nieuwe organisatie. De eerste fase te dien aanzien is thans achter de rug en daarin is een eerste schets gemaakt van de nieuwe organisatie met een gebieds- en een publieksdienst. In de volgende fase zullen de processen worden beschreven, want met het invullen van de nieuwe organisatie zullen alle processen opnieuw tegen het licht moeten worden gehouden.

De opmerking van de heer Van Hees over de informatisering vond spreker wel érg scherp. Hij blijft zijn stelling handhaven dat met de beperkte bezetting die de gemeente ten behoeve van informatisering heeft veel wordt gedaan. Aan de andere kant weet hij ook dat de gemeente jaarlijks ongeveer € 1 miljoen minder aan ICT uitgeeft dan de meeste gemeenten om Emmen heen. Het zal trouwens een kunst worden middelen vrij te spelen om het tekort op te lossen dat nu boven de markt hangt.

Overigens is hij op de hoogte van de omstandigheid dat het raadsinformatiesysteem nog niet optimaal werkt. Er ligt een planning, beschreven in een brief aan de raad, die erin voorziet dat per 1 januari 2004 de technische zaken zullen zijn geïmplementeerd. Hopelijk gaan de raadsleden dan deelnemen aan de opleidingen die hun zullen worden aangeboden, want die worden doorgaans slecht gevolgd.

De heer Van Hees vraagt of de wethouder nu tegen de raad of tegen hem persoonlijk spreekt.

Wethouder Kuper reageert naar aanleiding van de kritische opmerking die de heer Van Hees over ICT heeft gemaakt.

De heer Van Hees beaamt dat zijn insteek kritisch was. Hij heeft zich gebaseerd op hetgeen de accountant en de Rekenkamer hebben gesignaleerd. Aan het slot heeft hij evenwel ook aangegeven dat er wel vooruitgang wordt geboekt.

Wethouder Kuper merkt op dat met vooruitgang zal worden doorgegaan. Bekend is dat inmiddels op dit beleidsgebied een vacature is ingevuld om de diverse applicaties meer met elkaar te verbinden, opdat ook op dit terrein hopelijk voortgang zal kunnen worden geboekt. Zoals gezegd, hopen B&W straks middelen te kunnen vrijspelen die het hun mogelijk maken het been verder bij te trekken op het gebied van informatisering.

Hoewel de heer De Wildt bepaalde woorden weer meteen heeft ingeslikt, wil spreker daarop toch even reageren. Het is zeker niet de bedoeling of de intentie van het college op de door de heer De Wildt aangegeven wijze met aanbevelingen om te gaan. Het college honoreert graag datgene waar in de ingediende motie om wordt gevraagd.

Er is voorts een opmerking gemaakt over de analyses. Inderdaad

kunnen die beter. Als de informatievoorziening wordt verbeterd, kunnen ook de analyses beter worden. Dit raakt meteen de wijze waarop de gemeentelijke organisaties thans is georganiseerd. Er zijn vrij autonome diensten met een eigen controle, die ook vaak een dubbelfunctie heeft, namelijk eveneens een functie voor een afdeling dienstondersteuning. Het verheugt spreker te kunnen melden dat daarover inmiddels besluitvorming heeft plaatsgevonden, in die zin dat de controlepositie veel helderder wordt, zowel binnen de diensten als binnen de centrale organisatie, en dat controle en afdeling dienstondersteuning < zeg maar: het boekhoudproces > gescheiden gaan worden, opdat op één manier naar de analyses kan worden gekeken en op één manier de informatievoorziening vorm kan worden gegeven. Spreker heeft daar hoge verwachtingen van.

Naar aanleiding van het Sociaal Jaarverslag is gevraagd naar onderbouwing van de hogere verkoop van het aantal dagen en de personeelsuitbreiding. Hij heeft op dit moment geen onderbouwing paraat. Op de vraag of er taken bij zijn gekomen, kan hij wijzen op de in verband met de invoering van het duale stelsel opgerichte griffie (zes mensen). De bijstandsuitvoering en de begeleiding van werklozen zijn in principe niet veranderd, maar door de neergaande economie moeten er wel meer mensen worden bediend. Dat vraagt om meer handen, en daaraan zal invulling moeten worden gegeven. Als over een en ander méér informatie wordt gewenst, dan wil spreker dat schriftelijk doen. Met de twee voorbeelden hoopt hij te hebben geschetst dat het niet altijd gaat om een extra taak, maar om een uitbreiding van activiteiten als gevolg van economische omstandigheden waarop moet worden ingespeeld.

Gevraagd is hoe het toch kan dat er steeds weer sprake is van onderuitputting, waaraan de conclusie is verbonden dat begroting en rekening niet voldoende op elkaar aansluiten. Spreker moet dat beamen. Over het algemeen worden in de begroting veel ambities opgenomen, maar veelal moet aan het einde van het jaar worden geconstateerd dat nog niet alles is uitgevoerd, met een gunstiger rekeningresultaat als gevolg. Bij de behandeling van de Kadernota is dan ook terecht gezegd: maak eerst af waar je mee bezig bent en begin pas met nieuw beleid als het oude beleid is afgewerkt! Hij ondersteunt dat van harte. Het college neemt dat ook ter harte bij de besprekingen die nu worden gevoerd over het sluitend krijgen van de begroting voor 2004 en verdere jaren.

De heer Van Hees heeft in zijn betoog het begrip 'tolerantie-grenzen' genoemd en neemt aan dat dit de wethouder duidelijk is. Zijn aan onderuitputting ook grenzen te stellen?

Wethouder Kuper antwoordt ontkennend. Het 1%-uitgangspunt heeft betrekking op de foutenmarge, dus niet zozeer op geringere uitgaven < dat is gewoon een gegeven omdat er minder activiteiten worden uitgevoerd > als wel met hetgeen op de vanmiddag gegeven cursus is uitgelegd, namelijk dat er geen goedkeurende accountantsverklaring komt als er op een begroting van bijvoorbeeld € 60 miljoen een bedrag van € 2,6 miljoen aan niet-verklaarbare posten zit. De genoemde 1% is een vrij gebruikelijke marge. Moet het 0,5% worden, dan gaan de accountantskosten minimaal twee maal omhoog. Zou men alle fouten willen pakken, dan zou de rekening van de accountant onbetaalbaar worden. De 1% slaat in feite meer op, voorzichtig uitgedrukt, malversaties. Daar is hier op geen enkele manier sprake van.

Ten slotte nog een opmerking over integraal management. De organisatie die het college voor ogen heeft, is met name gericht op ontschotting van dit bedrijf. Als er straks één gebiedsdienst en één publieksdienst is, heeft de klant in elk geval minder met schotten te maken. Spreker mag aannemen dat men dan met minder potten bij de verschillende diensten te maken heeft.

De vice-voorzitter constateert dat de wethouder de vele concrete vragen van de heer Halm niet heeft beantwoord. Hij stelt voor die bij het verslag mee te nemen. Kan de BGE-fractie daarmee instemmen?

De heer Halm antwoordt bevestigend.

De heer Van Hoffen verzoekt om een schorsing van de vergadering om te bezien of het amendement en de motie ineen kunnen worden geschoven.

De vice-voorzitter zal aan dit verzoek voldoen, maar wil eerst nog het woord geven aan wethouder Evenhuis, die daar om heeft gevraagd.

Wethouder Evenhuis wil reageren op de vragen over het grondbeleid en de werkgelegenheid.

Door de heer Van Hoffen is gezegd dat de gemeentelijk grondvoorraad te groot is, waaraan meteen de conjunctuur is gekoppeld. Erop gewezen zij dat in het kader van het GSB en de Strategienota niet wordt gesproken over conjunctuur, maar over structuur. Dat wil zeggen dat qua groei richting 2020 wordt geredeneerd. In de periode daarheen kan een conjuncturele 'dip' zitten, maar naast de aankopen gaat het natuurlijk ook om de verkopen. Eigenlijk zou er een lijn moeten worden gezet vanaf 1995 tot nu om te zien hoe de verkopen zijn verlopen en die dan vervolgens door te trekken. Doet men dat, dan komen beide punten rond 2015 aardig bij elkaar in de buurt. Bovendien is het van belang te kijken naar de ontwikkeling van de A37. Dan is te zien dat een deel van de grondaankopen plaatsvinden op De Tweeling te Veenoord/Nieuw Amsterdam, in het tuinbouwgebied De Runde, op het bedrijvenpark A37 en Pollux. Dat zijn de ontwikkelingsgebieden in de komende tijd, en daarover gaat het dan ook met name. Woensdag aanstaande zal in de commissie economie en werk een analyse van alle gronden die de gemeente heeft aan de orde komen, waarbij het gaat om agrarische grond, compensatiegrond, strategische grond en bouwgrond. Er zal dan een kaartje voorradig zijn, zij het vertrouwelijk, dat precies inzicht zal geven. Als dan nóg wordt gevonden dat er te veel grond is, dan zal daar in de loop van dit jaar over worden gesproken. De conclusie van het college is op dit moment níét dat de gemeente erg veel grond te veel heeft, maar zoals gezegd: daarover kan worden gediscussieerd.

Wat de werkgelegenheid aangaat: het aantal banen is in 2002 nog gegroeid. Daarop zijn ook heel veel inspanningen gericht. Het aantal mensen dat uitstroomt is geringer. Daarop richt de bulk van de prestaties ook niet, maar op het voorkomen van instroom. Zo komt er een actieprogramma voor schoolverlaters die in de bijstand komen, juist om te voorkomen dat mensen instromen. Daarover zal de volgende week ook iets worden vermeld.

Hoe komt het dat de uitstroom geringer is? Als er minder vacatures zijn stromen nu eenmaal minder mensen uit. Dat wil echter niet zeggen dat er minder prestaties worden geleverd. Juist in

een moeilijke situatie moeten méér prestaties worden geleverd dan in een hoogconjunctuur.

De vice-voorzitter merkt op: met de rug tegen de muur word je soms heel creatief!

Vervolgens schorst hij, overeenkomstig het verzoek van de heer Van Hoffen, de vergadering.

Schorsing.

De vice-voorzitter heropent de vergadering en deelt mede dat de schorsing ertoe heeft geleid dat nu tot één amendement is gekomen, luidende:

besluit:

het voorgestelde besluit onder B1 onder 3 al dus te formuleren:

"de aanbevelingen van de Rekenkamer over de jaarrekening 2002 geheel over te nemen, alsmede het volgende punt toe te voegen".

Daarna volgt hetgeen wat in de motie van de PvdA-fractie is genoemd.

De heer Van Hoffen vermeldt dat hiermede het ChristenUnie-amendement in een nieuw amendement is opgenomen. Daarmee is het oorspronkelijke amendement ingetrokken.

Vervolgens een reactie op de opmerking van de wethouder over de personeelsuitbreiding, zo in de trant van: als sociale zaken meer klanten krijgt zijn er meer handen nodig! Dat is feitelijk juist, maar dat wil nog niet zeggen dat daardoor een autonome stijging van het personeelsbestand als vanzelfsprekend wordt geaccepteerd. Het is ook mogelijk in de organisatie eerst eens te kijken of er via omscholing wat is te regelen. Spreker heeft begrepen dat er een selectieve vacaturestop zal intreden en dat het college op die manier de vinger aan de pols gaat houden. In elk geval is het belangrijk te bezien of er elders in de organisatie mensen te vinden zijn.

Wat de grondvoorraad betreft: het is zoals de wethouder zei, namelijk dat op langere termijn een doel moet worden gesteld. Dat wordt ook gedaan in de Strategienota en in de GSB-nota, prima: ambities, hoog niveau! Dit laat evenwel onverlet dat je tijdens dit proces te maken hebt met de conjunctuur en dus met de voorwaarden waaronder je snel, minder snel, of helemaal geen grond kunt verkopen. Dat wil niet zeggen dat je maar in grote mate grond voor een laag prijsje moet slijten, natuurlijk niet, maar het is wél zaak alert te blijven. Elk jaar opnieuw moet, gegeven de omstandigheden, worden bekeken wat goed is. Daarop heeft spreker willen wijzen. De rest van de discussie volgt, naar hij heeft begrepen, woensdag aanstaande.

Mevrouw Houwing-Haisma deelt mede dat het amendement dat nu voor ligt door de VVD-fractie kan worden gesteund.

De heer Ensink is bijzonder te spreken over de ontwikkelingen die zich voordoen bij de afdeling control. Dat er overeenstemming is bereikt tussen de diensten en dat er voor de concerncontrol een andere opzet komt, waaraan bij de behandeling van de Kadernota uitvoerig aandacht is geschonken, doet de CDA-fractie deugd.

De fractie stemt in met het nu voorliggende amendement.

De heer Meijering laat weten dat de fractie van Onafhankelijk Nieuw Emmen het amendement ondersteunt.

De heer De Wildt denkt dat het amendement duidelijk is en dat daaraan dus niets hoeft te worden toegevoegd.

Hij wil nog even reageren op het antwoord van wethouder Kuper. Deze deed het min of meer vóórkomen alsof de geuite kritiek gericht was op de organisatie. Dat is per se níét zo, en dat moet in dit huis ook niet moet gebeuren. Het collége is verantwoordelijk, dus als er kritiek wordt geleverd, is die gericht aan het adres van het college.

Met betrekking tot de personeelsuitbreiding noemde de wethouder als voorbeeld de griffie. De vraag is of dit wel helemaal klopt; het is in elk geval een erg gemakkelijk antwoord. Volgens hem werkten de meeste mensen die nu bij de griffie werken al in dit huis en heeft de uitbreiding van de griffie eerst in 2003 plaatsgevonden. Hij vraagt zich dan ook af of dit wel écht een antwoord is, maar hij wil niet flauw doen. Hij zou willen voorstellen de vragen over de personeelsuitbreiding en de daarbij behorende taken te combineren met een wat uitgebreider antwoord over het cafetariamodel. Wellicht is dit te combineren met de eerdere toezegging betreffende een overzicht van alle externe arbeid. Het zou goed zijn als de raad dat schriftelijk zou krijgen.

De heer Van Hees dankt de wethouder voor diens antwoord op de opmerkingen die spreker mede namens de fractie van Groen-Links heeft gemaakt.

De D66-fractie stemt in met het aangepaste amendement.

De heer Halm laat weten dat ook de BGE-fractie het aangepaste amendement steunt.

De heer Schoo wil van de wethouder van financiën nog expliciet weten of hij hem goed heeft horen zeggen dat per 1 januari 2004 het raadsinformatiesysteem perfect zal werken.

De vice-voorzitter zegt dat de wethouder heeft gesteld dat het dan zal werken, maar weet niet of dat dan perfect zal zijn.

Wethouder Kuper wil het woord 'perfect' niet in de mond nemen. Vóór de vergadering is het raadsinformatiesysteem even ter sprake gekomen. Hij heeft toen begrepen dat het bij enkele raadsleden al heel goed werkt en bij enkele anderen helemaal niet. Omdat hijzelf niet weet waar 'm dat in zit, heeft hij dit in de organisatie gedropt en gevraagd of, als per 1 januari de infrastructuur hier eenmaal 'in de lucht is', mag worden aangenomen dat daarmee ook de problemen bij het raadsinformatiesysteem zijn opgelost. Hij heeft als antwoord gekregen dat daar op zich van mag worden uitgegaan, maar dat het kan zijn dat bij sommige raadsleden de situatie thuis moet worden bekeken omdat die verschillend kan zijn: de één heeft ISDN, de ander heeft ADSL etc. In elk geval zal ernaar worden gestreefd dat de zaak, als die intern draait, ook bij de raadsleden op een acceptabel niveau functioneert. Het woord 'perfect' vindt hij bij informatisering heel eng. De inspanningen zijn er evenwel op gericht het systeem bij alle raadsleden goed te laten werken.

De vice-voorzitter informeert of ook mevrouw De Graaff het aangepaste amendement kan steunen.

Mevrouw De Graaff laat weten dat dit het geval is.

De vice-voorzitter stelt vast dat hiermede het aangepaste amendement unaniem wordt gesteund en derhalve is aangenomen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens conform het onder nr. B1 vermelde en geamendeerde voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

B2. Mededelingen en ingekomen stukken.

Wethouder Kuper vermeldt dat het de bedoeling was het onderwerp 'leges' in de commissievergadering van de september te behandelen. Het stuk lag klaar voor verzending, maar op het laatste moment bleken enige aspecten die het college nog uitgezocht wil hebben. Het gaat hierbij met name om leges betreffende de sociale woningbouw. Het college wil die eerst intern uitrafelen voordat een voorstel in de commissie wordt ingebracht; dat zal dan oktober worden.

De vice-voorzitter heeft van zijn kant nog de mededeling dat de commissiebespreking over de programmabegroting niet om 18.30 uur begint, maar om 19.30 uur.

De lijst van ingekomen stukken vermeldt:

1. Petitie 'Help, De Wieke verzuipt'.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder 1 vermelde stuk voor kennisgeving aangenomen.

2. Initiatiefvoorstel d.d. 19 augustus 2003 van de CDA-fractie inzake bestrijding van winkeldiefstal.

De heer Boels merkt op dat er bij de plaatselijke middenstand steeds meer diefstallen worden gepleegd met gebruikmaking van geprepareerde tassen. Daarmee omzeilt de dief de veiligheids-poortjes c.q. -systemen. Naar aanleiding van dit toenemend fenomeen heeft de CDA-fractie onlangs een initiatiefvoorstel ingediend. De fractie veronderstelt dat omtrent dit onderwerp ook overleg zal moeten worden gepleegd tussen politie, justitie en de burgemeester. Het verzoek is dit voorstel in oktober aanstaande in de raad te behandelen.

De vice-voorzitter wijst erop dat wordt voorgesteld dit initiatiefvoorstel in handen te stellen van B&W om advies. Wellicht wil de burgemeester nog reageren op de gevraagde termijn van behandeling.

De burgemeester is het collegelid dat is belast met de portefeuille veiligheid en heeft hierover in het driehoeksoverleg inmiddels gesproken. Er vindt verder voorbereiding plaats. Het is natuurlijk aan de raad een besluit te nemen over het eventueel wijzigen van de APV, maar het is op zich een initiatief dat kan worden omgezet in regelgeving. Wat hem betreft kan het initiatiefvoorstel voor de oktobervergadering worden geagendeerd.

De heer Boels is blij met de voortgang en wacht de verdere behandeling af.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het onder 2 vermelde initiatiefvoorstel in handen van B&W gesteld om advies.

B3. Benoeming accountant.

De heer Van Hees zegt dat het naar voren schuiven van Deloitte & Touche als toekomstig gemeentelijk accountant voor de D66-fractie wat verrassend was, kijkend naar de bevindingen in de selectiecommissie. Zij heeft haar eigen afweging gemaakt en dat dient te worden gerespecteerd, doch de fractie had wat anders verwacht.

Met betrekking tot de samenstelling van de selectiecommissie wil spreker nog opmerken de wijze waarop de heer Halm en diens fractie zich opstellen ten aanzien van besloten vergaderingen respecteert. Hoewel de heer Halm een plaats in de selectiecommissie heeft ingenomen, was deze op het moment waarop de commissie haar werk moest doen helaas afwezig. Als de heer Halm zich tevoren goed had gerealiseerd dat dit in beslotenheid zou gebeuren, had deze beter de plaats aan een ander kunnen laten.

De heer De Wildt deelt mede dat de PvdA-fractie kan instemmen met de keuze van het genoemde accountantsbureau.

Voor het overige kan spreker zich aansluiten bij de woorden van de heer Van Hees. Dat een fractie een principiële standpunt inneemt is zonder meer te respecteren en te accepteren. Echter, in praktische zin is hij het geheel met de heer Van Hees eens. Het is in de gegeven omstandigheid beter vooraf overleg te plegen en zo nodig een ander raadslid in een commissie als deze te laten plaatsnemen. Dan was de invloed van de raad beter tot uitdrukking gekomen, immers: de selectiecommissie bestond uit slechts drie raadsleden.

Overigens vindt de PvdA-fractie ook dat besloten vergaderingen tot het absolute minimum beperkt moeten blijven. Zij had het idee dat de presentatie van de drie inschrijvers best een openbare had kunnen zijn, maar heeft inmiddels uit bestaande jurisprudentie begrepen dat dit waarschijnlijk op problemen zou stuiten. Daarmee moet dan ook rekening worden gehouden. In elk geval verdient het aanbeveling vooraf te overleggen over de invulling van namen als een fractie of een raadslid problemen heeft met

besloten vergaderingen.

De heer Ensink stemt namens de CDA-fractie in met het voorstel.

Verder had hij dezelfde opmerkingen als de heer De Wildt willen maken over de beslotenheid respectievelijk de openbaarheid van de offertes.

De heer Halm deelt mede dat de BGE-fractie haar deelname aan een besloten vergadering telkens zal afwegen aan de hand van het belang ervan. Het is niet zo dat de fractie tegen alle besloten vergaderingen is, want heeft er best begrip voor dat niet alles in het openbaar kan, maar een presentatie als waarvan hier sprake is had haars inziens best in de openbaarheid kunnen worden gegeven. Daarbij ziet men tenslotte alleen maar de verpakking en niet de werkwijze van een accountant. Van een accountant kan een beeld ontstaan dat aan de buitenkant heel goed is, maar aan de binnenkant slecht. Vandaar dat dit volgens de fractie een openbare vergadering had moeten zijn.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens conform het onder nr. B3 vermelde voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

De vice-voorzitter sluit de vergadering te 21.19 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 23 oktober 2003.

Voorzitter,

Griffier,

Agenda

Categorie nummer	Agenda nummer	Bijlage nummer	
A	1	-	Opening en vaststelling agenda.
A	2		Vragenhalfuur.
B	1	115	Vaststelling concernjaarverslag 2002 (inclusief advies van de commissie Rekenkamer)
B	2	116	Mededelingen en ingekomen stukken.
B	3	117	Benoeming accountant.

BIJLAGE

Bijlage bij het verslag van de vergadering van de raad van Emmen van 4 september 2003:
Antwoorden van wethouder financiën op vragen van de fractie van Burgerbelangen Gemeente Emmen n.a.v. het voorstel tot vaststelling concernjaarverslag 2002

1.

Uit de cijfers blijkt dat er een positief saldo is van 2,8 miljoen euro. In het boekwerk met de jaarrekening 2002 geeft u op blz 157 aan dat er nog 221.244 euro is ontvangen voor hondenbelasting, is dit niet afgeschikt?

Antwoord: Op pagina 157 staat de verschillenanalyse t.o.v. 2001. Toen nog nauwelijks kosten kwijtschelding e.d., nu niet meer. Dus voordelig verschil, en dat is wat anders dan een opbrengst.

2.

Op blz 39. Lagere verstrekking voorziening gehandicapten 493.000 euro komt dit door een te strenge beleid dat hierdoor mensen worden afgewezen om voor een voorziening in aanmerking te komen. Dit zou eerder een tekort moeten zijn.

Antwoord: De uitvoering vindt plaats conform door de Raad vastgestelde kaders. De feitelijke uitgaven zijn afhankelijk van het aantal op basis van die kaders gehonoreerde aanvragen.

3.

Op blz 48. Noemt u een bedrag van 48.000 euro voor het inhuren van hoogwaardige adviseurs voor majeure projecten. U bedoelt gewoon grote projecten. Welke grote projecten bedoelt u?

Antwoord: Met name de ontwikkeling van het GSB.

4.

Op blz 73. Hier wordt een bedrag van 40,400 euro genoemd voor beleidsadvies BVO Emmen en het grote steden beleid. Waarom staat dit onder een noemer en wat bedrag behoort hiervan bij de BVO? En waarom wordt dit niet doorberekend aan de BVO.

Antwoord: Het betreft hier de toerekening van interne uren aan een tweetal belangrijke thema's voor het College. Het zijn adviezen aan het College, en niet aan de BVO.

5.

Op blz 81. Hogere lasten schoolzwemmen 45.000 euro wat is dit? Ik dacht dat we niet meer aan schoolzwemmen deden.

Antwoord: Schoolzwemmen bestaat uitsluitend nog voor het speciaal basisonderwijs

6.

Op blz 81. wordt ook een bedrag van 119.000 euro genoemd voor extra uitgaven van schade, waardoor komt dit en valt dit niet ergens te verhalen?

Antwoord: Uit efficiency-overwegingen hebben we een eigen risico bij schade aan gebouwen e.d. Als we het kunnen verhalen dan doen we dat ook, maar vaak laat de "dader" geen briefje met naam en anders achter.

7.

Op blz 98. Bij Sport wordt genoemd dat een onderzoek naar legionella bij kledaccommodaties van buitensporten nog moet worden uitgevoerd, geldt dit ook voor de openluchtwembaden?

Antwoord: De openluchtwembaden konden "meeliften" met eerdere onderzoeken. Een aantal hebben dat ook gedaan; anderen hebben aangegeven dat zelf te zullen doen.

8.

Op blz 109. Hier staat reservering van tekort EMCO van 1,2 miljoen euro dit klopt volgens ons niet, en dit is meer dan het dubbele zoals bij het bespreken van de kadernota bleek.

Antwoord: Het hier vermelde bedrag betreft het extra tekort bovenop het reeds in de begroting opgenomen tekort.